

A császárság és a Római Birodalom bukása

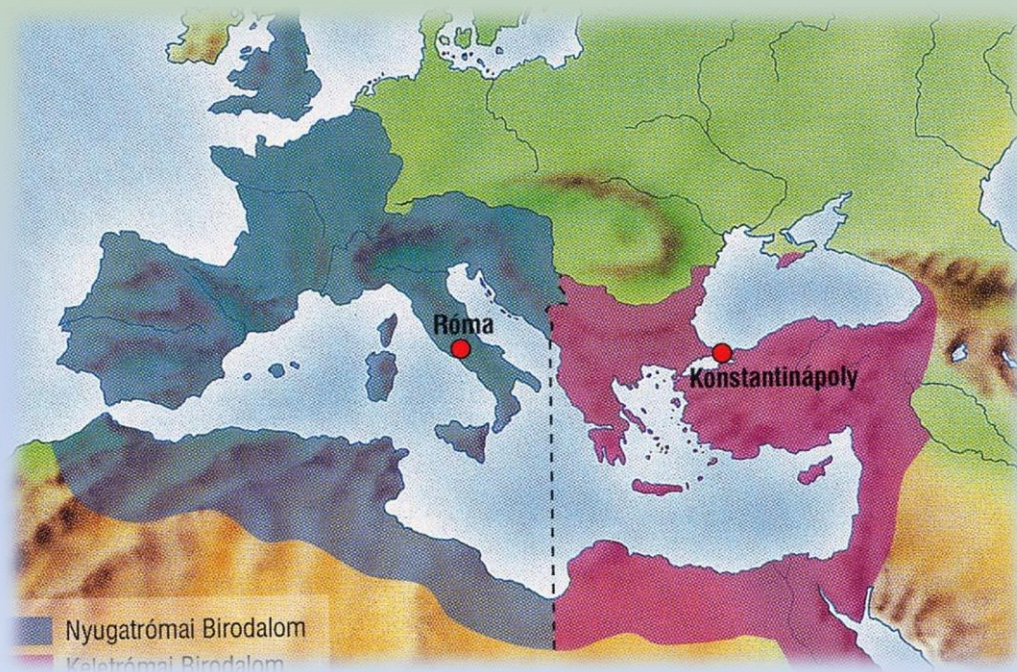
A válság külső és belső okai

**A Kr. u. 3.század,elejétől egyre
több nép támadta a Római
Birodalom határait.**

A nagyobb támadások elhárítására
hatalmas hadsereget kellett
fenntartani.

Ennek ellátását csak az adók
növelésével tudták biztosítani.

Az is előfordult, hogy a szomszédos
népek egyszerre három oldalról
támadtak a birodalomra.

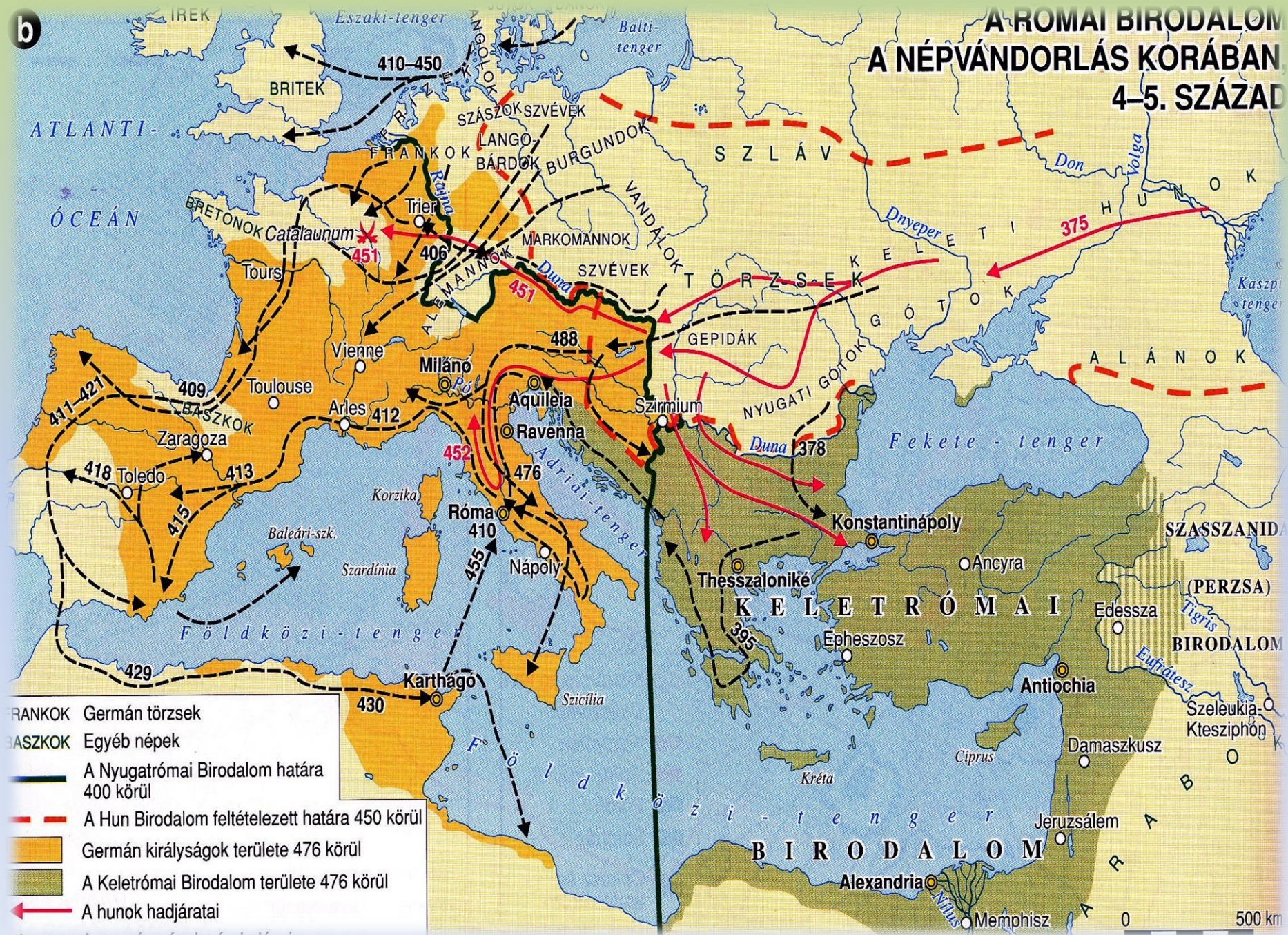

**A kettéosztott Római Birodalom részei közötti határ
a császárok megegyezésén alapult**

A császár nem lehetett ott mindenütt.
Ilyenkor hadvezéreit küldte a veszélyeztetett
helyekre, akiket a győzelmek után katonáik gyakran
császárrá kiáltottak ki.

b

A RÓMAI BIRODALOM A NÉPVÁNDORLÁS KORÁBAN, 4-5. SZÁZAD

Ez súlyos belső harcokhoz vezetett, a császári hatalom meggyengült.

Gazdaságilag is gyengült a birodalom. Mivel a **rabszolga-utánpótlást**

a háborúk már nem biztosították, gyakran nem volt, aki megművelje a földet.

Ezt a gondot enyhítette az a mindinkább terjedő megoldás, hogy a nagybirtokosok **szegény szabadokat is alkalmaztak bérlőként.**

Itália fokozatosan elvesztette vezető szerepét a gazdaságban.

Helyét a gyorsan fejlődő tartományok vették át.

Diocletianus és társcsászárai

Véleményed szerint mit fejez ki a szobor a császárok viszonyáról?

A császárság új korszaka

Diocletianust ábrázoló pénzérme

A Kr. u. 3. század végén új erőre kapott a Római Birodalom.

Diocletianus császár társcsászárt vett maga mellé, és mindketten egy-egy helyettest neveztek ki.

Így biztosították, hogy a hatalom folyamatos legyen, ne vehessék át trónbitorlók.

Mind a négy uralkodónak volt egy kijelölt területe a birodalomban, amelyet teljes hatalommal kormányozott.

A provinciákat kisebb részekre osztották, így **a tartományok igazgatása hatékonyabb lett.**

Új adórendszert vezettek be, ezzel növekedtek a birodalom bevételei. Meghatározták, hogy mennyi a legmagasabb összeg, amit egy-egy árufajtáért el lehet kérni, egy-egy munkáért bérként ki lehet fizetni.

**Constantinus császár
gyalogos katonája**

**Korabeli
lovas katona**

**A félelmetes
római harcos
(légionárius)
teljes
fegyverzete**

Ezzel próbálták megfékezni az egyre emelkedő árakat. Jó minőségű pénzt verettek aranyból és ezüstből.

A katonaságot három részre osztották.

A császárokat védelmező testőrség a központokban állomásozott. A határokon csak kis létszámú, gyalogos katonaság maradt.

A birodalom fő ereje a gyorsan mozgó lovas haderő lett.

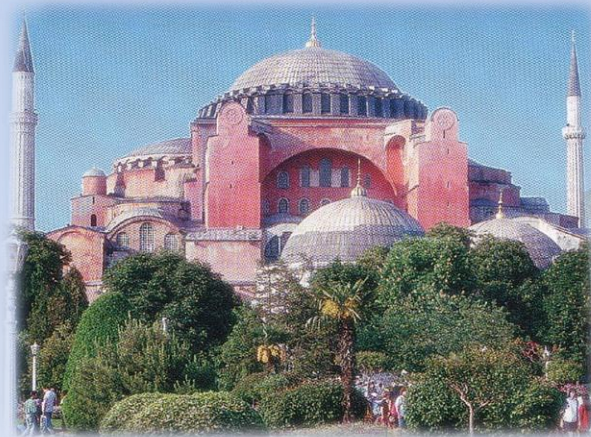
A legerősebb támadó barbár népekkel úgy egyeztek ki, hogy területeket engedtek át nekik.

Azzal, hogy **Constantinus császár** megszüntette a keresztényüldözéseket, a birodalom békéjét és egységét erősítette. Új császári fővárost építtetett, amelyet saját magáról Konstantinápolynak nevezett el.

Ez lett a birodalom keleti részének központja.

A legnagyobb veszélyt a gótok jelentették Rómára

**Constantinus diadalíve Rómában
A Hagia Sophiát Constantinus
építette Konstantinápolyban**

I. Constantinus
vagy
Nagy Konstantin
/Szent Konstantin/
(272 – 337)
római császár

A kettéosztott birodalom

A Római Birodalom keleti és nyugati része már Constantinus utódainak uralkodása idején is nagyon különbözött egymástól.

Keleten továbbra is megmaradtak a városok, élénk kereskedelem folyt. A nyugati területekre egyre sűrűbben betörő barbárok főleg a városokat pusztították. Lakóik elmenekültek vidékre, és egy-egy birtokon rendezkedtek be.

Ekkortájt döntött úgy az egyik császár, hogy a birodalmat kettéosztva hagyja két fiára. Ez **Kr. u. 395-ben** történt, ettől kezdve szétvált a Kelet-római és a Nyugat-római Birodalom.

A kettéosztás nem okozott gondot az irányításban.

A Nyugat-római birodalom bukása

Konstantinápoly
a birodalom második
fővárosa lett

A nyugati birodalom
részt meggyengítették
a népvándorlás hatá-
sai.

Ázsiából egyes népek
nyugat felé indultak új
területek elfoglalására.

Előlük menekülve kénytelenek voltak
elhagyni addigi hazájukat.

Ezért különböző **germán törzsek törtek be a
Nyugat-római Birodalom területére.**

Az egyetlen lehetőségnek az tűnt, ha szövetségre lépnek
velük, letelepítik őket, és cserébe katonai szolgálatot kérnek.

**A germánok megnyerésére vezetőiket magas tisztségekbe
emelték:** szenátori, hadvezéri rangot kaptak. Egyes germán törzsek keresztények
lettek, és földet műveltek. Lassan alig volt különbség barbár germán és római között.
Más törzsek azonban nem békéltek meg.

Róma városát például megostromolták és kirabolták a vandálok.

Innen ered, hogy az értelmetlen, vad pusztítást **vandalizmus**nak nevezzük.

Kr. u. 476-ban egy germán király elűzte a trónról a gyermek császárt, Romulus Augustulust, ezt az időpontot a Nyugat-római Birodalom bukását tekintjük az ókor végének.

A vandálok 455-ben feldúlják Rómát, amely közvetlen előjele volt a Nyugat-római Birodalom bukásának

A vándorló népek, és a népvándorlás /olvasmány/

Attila, a hunok
vezére, aki
„megrengette”
az akkori világot

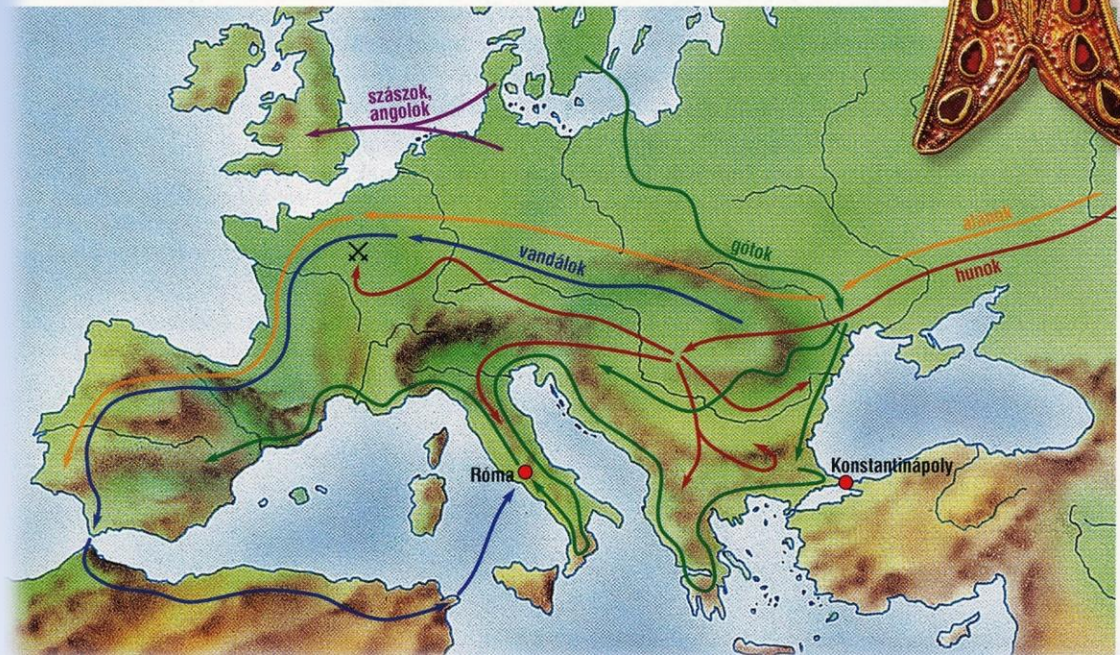
A Nyugat-római Birodalom bukását elsősorban a különböző törzsek támadásai okozták.

Honnan érkeztek ezek a népek Európába? A Kr. u. 4. század népmozgásait a hunok indították el.

Ázsia belsejéből indultak nyugat felé.
Az útjukba kerülő népek elmenekültek előlük.
Olyan volt ez, mint a dominó.
A legtávolabbi törzs elindulása mozgásba hozta a többit.
A birodalom határainál élők azonban nem tudtak tovább vonulni.
Vagy befogadást kértek Rómától, vagy a keletről érkező új hódítók alattvalói lettek.
A sok vándorló nép közül a hunok hozták létre a legnagyobb birodalmat.
Központjuk az Alföldön volt, a Duna és a Tisza vidékén.
A Keletrómai Birodalomtól óriási összegű adót kértek azért, hogy ne háborgassák a rómaiakat.
Egyes években ez az adó 350 kg aranyat tett ki.

A hunok jó harcosok voltak,
nyilaiktól mindenki rettegett.
A legnagyobb
királyuk, Attila, egészen
Róma faláig eljutott.

Népek mozgása a késő római korban

A Catalaumi csata

A **catalaunumi csata** a hunok és a Nyugatrómai Birodalom között zajlott a mai Franciaország területén, **i. sz. 451**-ben.

A népvándorlás korának legjelentősebb csatájaként tartják számon.

A csata érdekessége, hogy egyik fél sem nevezhető egyértelmű győztesnek: az Attila által vezetett hun inváziót feltehetőleg az Aetius vezette római csapatok állították meg, de átfogó győzelmet nekik sem sikerült kivívniuk.

452-ben Attila megszállta Itáliát, és csak a pápa közbenjárására vonult el Róma városa alól.

A csata, mely megállította a hunokat

Attila

(406 – 453)

a hunok leghíresebb uralkodója.
Attila kora egyik leghatalmasabb birodalmát uralta 434-től haláláig.

Birodalma Közép-Európától a Kaszpi-tengerig és a Dunától a Balti-tengerig terjedt.

Egy év múlva, 453-ban Attila váratlanul meghalt.

A hagyomány szerint nászéjszakáján orrvérzése lett és belefulladt kábulatában.

Más feltételezések szerint a rengeteg alkoholtól és ún. nyelvőcső visszérbetegségtől kapott belső vérzést.

Egy harmadik legenda úgy véli, hogy felesége, Ildikó ölte meg.

Temetését a mai napig nem tudunk biztosat.

Az ázsiai jellegű, a későbbi türk nagyfejedelmek temetéséhez hasonló temetési szertartás szerint ott, ahol a Tisza kétfelé ágazott, a folyó egyik ágát elzárták, hogy a víz mind a másik ágba folyjon.

A hagyomány szerint hármassal, arannyal, ezüstsírral és vas koporsóba temették el, valójában azonban valószínűleg hármassal szemfedőt téve a halott arcára, egyetlen koporsóban temették el.

**Attila,
az „Istenek ostora” halála pillanatában,
és sok-sok évvel később /talán/**

